

TERVISEAMET

Kätlin Alvela
Häirekeskus
info@hairekeskus.ee

Teie 25.08.2026 nr HK 2.-1/677-1

Meie 01.09.2026 nr 6.1-10/26/6644-2

Vastus pöördumisele kodus kukkunud isikute abistamist puudutavates juhtumites

Lugupeetud Kätlin Alvela

Terviseamet tänab Häirekeskust pöördumise eest. Mõistame, et kirjeldatud juhtumite käsitlemisel on oluline tagada inimesele kiire, asjakohane ja tema tegelikule abivajadusele vastav abi ning vältida olukordi, kus terviseprobleemiga inimene jääb vajalikust tervishoiualasest sekkumisest ilma.

Kiirabi õiguslik raam ja väljasaatmise põhimõtted

Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 16 lõike 1 kohaselt on kiirabi ambulatoorne tervishoiuteenus eluohtliku haigestumise, vigastuse või mürgistuse esmaseks diagnoosimiseks ja raviks ning vajaduse korral abivajaja transpordiks haiglasse. Sellest põhimõttest lähtuvad ka kiirabi väljasaatmise kriteeriumid.

Kui hädaabiteate menetlemisel esineb põhjendatud kahtlus ägedale terviseprobleemile, vigastusele või muule terviserikkest tingitud seisundile, tuleb juhtumile reageerida kiirabiressursiga. Samas ei ole Terviseameti hinnangul põhjendatud käsitleda kõiki kodus kukkunud ja iseseisvalt püsti mitte saavaid inimesi automaatselt kiirabi tüüpuhtumi „ebaselge probleem“ alla kuuluvana. Tüüpuhtum „ebaselge probleem“ on mõeldud olukordadeks, kus on olemas võimalik terviseprobleem, kuid hädaabiteate alusel ei ole selle olemust võimalik piisava kindlusega määratleda. See ei ole ette nähtud juhtumite jaoks, kus tervisekaebus või vigastus on eelneva menetluse käigus välistatud ning inimese abivajadus seisneb üksnes püsti aitamises või muus toimetulekuabiga seotud tegevuses.

Juhtudel, kus hädaabikõne menetlemisel on äge terviseprobleem, vigastus või muu meditsiinilist sekkumist eeldav seisund välistatud ning abi vajadus seisneb üksnes inimese püsti aitamises, ei vasta sellisele sündmusele reageerimine kiirabiteenuse eesmärgile ega otstarbele. Sellistes olukordades on tegemist eelkõige sotsiaalse või toimetulekuabivajadusega, mille lahendamiseks tuleb leida vastav valdkondlik korraldus.

Riigikontrolli auditi tähelepanekud kiirabiressursi kasutamise kohta

Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn
Paju 2, 50603 Tartu
Akadeemia 2, 80011 Pärnu
Kooli 2a, 41598 Jõhvi

telefon +372 794 3500
e-post: info@terviseamet.ee
www.terviseamet.ee

registrikood 70008799
KMKN EE101339803
EE891010220034796011
viitenumber 2800048574

Terviseamet leiab lisaks, et Häirekeskuse ettepaneku hindamisel tuleb arvestada ka Riigikontrolli 2025. aasta auditiga „Kiirabi korraldus“. Riigikontroll leidis, et kiirabibrigaadide kasutamine ei ole alati eesmärgipärane ning juhtis tähelepanu asjaolule, et osa väljakutsetest on üleprioritiseeritud ja kiirabi kasutatakse juhtumitel, mis ei vaja erakorralist meditsiinilist sekkumist, näiteks meditsiinilise transporditeenuse osutamiseks. Terviseameti hinnangul ei oleks kooskõlas nimetatud soovitustega käsitleda kõiki kodus kukkunud ja püsti mitte saavaid inimesi automaatselt kiirabi tüüpjuhtumi „ebaselge probleem“ juhtumitena olukorras, kus terviseprobleem või vigastus on hädaabiteate menetlemisel välistatud. Selline lähenemine suurendaks kiirabiressursi kasutamist juhtumitele, mille lahendamine ei pruugi eeldada erakorralise tervishoiuteenuse osutamist, ning vähendaks võimalust suunata piiratud kiirabiressurss nende patsientideni, kes konkreetsel hetkel vajavad kiiret või elupäästvat meditsiinilist abi.

Andmekaitse aspekt

Terviseamet nõustub, et isikuandmete, sealhulgas terviseandmete töötlemine, peab alati olema õigus- ja eesmärgipärane ning piirduma ulatusega, mis on vajalik konkreetse ülesande täitmiseks. Samas ei pea Terviseamet Häirekeskuse teate suunamisel määravaks argumendiks asjaolu, et kodus kukkunud inimese abistamise juhtumite menetlemisel töödeldakse terviseandmeid. Ka mitmete teiste PPA ja ka Päästeameti pädevusse kuuluvate väljakutsete lahendamisel puutuvad ametnikud kokku terviseseisundit puudutava teabega või muude eriliigiliste isikuandmetega, kui see on vajalik seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Isikuandmete töötlemise vajadus iseenesest ei saa olla otsustav kriteerium selle üle, millise asutuse pädevusse mingi juhtum kuulub.

Terviseameti hinnangul tuleb pädeva reageerija määratlemisel lähtuda eelkõige abivajaduse sisust ja asutuse seadusest tulenevatest ülesannetest. Seetõttu ei ole käesoleva küsimuse keskmes mitte isikuandmete töötlemise võimalikkus, vaid see, millisel asutusel on vajalik pädevus ja ülesanded konkreetse abivajaduse lahendamiseks.

Kokkuvõte

Eeltoodust tulenevalt ei pea Terviseamet põhjendatuks käsitleda kõiki kodus kukkunud ja püsti mitte saavaid inimesi automaatselt kiirabi tüüpjuhtumi „ebaselge probleem“ alla kuuluvana, kui hädaabiteate menetlemisel on terviseprobleem või vigastus välistatud.

Terviseameti hinnangul tuleb koostöös asjaomaste asutustega selgelt eristada:

- juhtumid, kus esineb võimalik terviseprobleem või vigastus ning on põhjendatud kiirabi kaasamine;
- juhtumid, kus inimese abivajadus seisneb üksnes püsti aitamises või muus sotsiaalsest toimetulekust tulenevas abivajaduses.

Peame vajalikuks jätkata asjaomaste osapoolte koostööd, et kujundada lahendus, mis tagaks ühelt poolt terviseriskiga inimeste kiire ja asjakohase abi ning teisalt väldiks tervishoiuressursi kasutamist juhtumites, mis ei kuulu tervishoiuteenuse osutamise eesmärgi ega Tervishoiuteenuste korraldamise seaduses sätestatud kiirabi ülesannete hulka. Samuti peame oluliseks tagada, et hädaabikõnede menetlemisel kogutud teave inimese abivajaduse kohta jõuaks kohaliku omavalitsuseni. See võimaldab hinnata inimese terviklikku abi- ja toetusvajadust, rakendada vajadusel sobivaid sotsiaalteenuseid ning ennetada korduvaid kukkumisjuhtumeid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Birgit Lao
peadirektor

Teadmiseks:
Siseministeerium
Politsei- ja Piirivalveamet
Sotsiaalministeerium